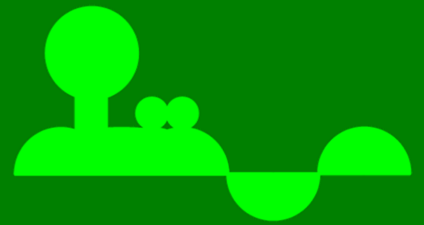

Nieuwsbrief

Landschapsbeheer Oss | Maart 2013 | Jaargang 14 | Nummer 53

Redactie Richard Ceelen en Dick Roza | **E-mail** redactie@landschapsbeheer-oss.nl

Redactieadres Redactie Landschapsbeheer Oss, Braakstraat 46, 5345 XB Oss

Contact

Landschapsbeheer Oss

Hermelijndreef 30
5343 XD Oss
T 0412-632223
I www.landschapsbeheer-oss.nl
E info@landschapsbeheer-oss.nl

Voorzitter

Ronald Widdershoven
T 0412-631362
E voorzitter@landschapsbeheer-oss.nl

Secretaris

Nora Servaes
T 0412-632223
E secretariaat@landschapsbeheer-oss.nl

Penningmeester

Pim Rinses
T 0412-624079
E penningmeester@landschapsbeheer-oss.nl

Coördinator Werkgroep

Ton Velders
T 06-20894923
E werkgroep@landschapsbeheer-oss.nl

Redactie, Werving & Vrijwilligerscontact

Dick Roza
T 0412-642368
E pr@landschapsbeheer-oss.nl

Redactie & Website

Richard Ceelen
T 06-54218521
E redactie@landschapsbeheer-oss.nl

Juridisch Adviseur

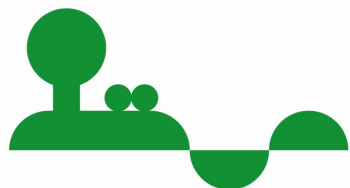
Maarten Furnée
T 0412-454204
E juridischadviseur@landschapsbeheer-oss.nl

Werkplaats Natuur, Landschap & Cultuurhistorie

Henk Smouter (Projectcoördinator)
Tolstraat 3
5342 NH Oss
T 06-54288252
E projectbureau@landschapsbeheer-oss.nl

Landerij VanTosse

Albert Toonen (Secretaris)
Beethovengarde 104
T 0412-625082
E secretariaat@landerijvantosse.nl

Landschapsbeheer Oss

De Stichting Landschapsbeheer Oss is gevestigd te Oss en ingeschreven bij KvK Oost-Brabant onder nummer 17105068 Rabobank Oss, banknummer 17.04.19.894

Inhoudsopgave

Landschapsbeheer Oss, 15 jaar..., en zo was het begin!	3
1998 Een scala aan activiteiten 2013	3
Tuinderij VanTosse: 2013	4
Vijf nieuwe zagers erbij	4
Kort Nieuws	6
Werkgroep Landschapsbeheer Oss	12

Colofon

Nieuwsbrief Landschapsbeheer Oss

Maart 2013, jaargang 14, nummer 53, oplage 425.

Kopij

Wij nodigen graag iedereen uit om bijvoorbeeld een verslag(je) van een werkdag, een excursie, een lezing, een expositie of een interessante waarneming te schrijven. U kunt uw bijdrage met of zonder illustraties mailen naar redactie@landschapsbeheer-oss.nl. De sluitingstermijn voor kopij voor de volgende nieuwsbrief is 31 mei 2013.

Foto's voorpagina

Groot: de poel in de het natuurgebiedje de Lange Del.
Linksonder: opslag verwijderen in de Velders.
Rechtsonder: koffiepauze in de Lange Del.

Ingezonden foto

Ingezonden door Antoinette van Wilgen: de Osse Beek bij 't Putje aan de Willibrorduslaan stroomde op 13 februari weer eens flink, zoals het een echte beek betaamt.

Landschapsbeheer Oss

15 jaar...

En zo was het begin!

Woensdag 15 mei zal een belangrijke dag worden in de historie van Landschapsbeheer Oss. Dan zal het precies 15 jaar geleden zijn dat onze stichting officieel werd opgericht en een begin gemaakt werd met ons vrijwilligerswerk in de Osse natuur.

Vierwindenbos eerste echte officiële project

De oprichting van de Stichting Landschapsbeheer Oss kwam tot stand na een jaar van zoeken naar de juiste vorm en inhoud van de stichting. Een jaar waarin echter al een groot project werd gerealiseerd, namelijk de omrastering van het 45 hectare grote begrazingsgebied voor Schotse Hooglanders en Exmoorpony's in Herperduin. Maar toen het landschapsbeleidsplan van de gemeente Oss gereed gekomen was, kon tot de oprichting worden overgegaan. Het doel van de stichting werd als volgt omschreven: "Actief zijn in het behouden, herstellen, ontwikkelen en beheren van de landschappelijke waarden van het Osse landschap in zijn algemeenheid". En die omschrijving geldt nog steeds, al werd de tekst in de loop der jaren wel wat gemoderniseerd en spreken we nu over een ecologisch waardevol en mooi cultuurlandschap met een streekeigen karakter i.p.v. over landschappelijke waarden in zijn algemeenheid!

Eerste nieuwsbrief

Het bestuur van de stichting werd in dat eerste jaar gevormd door Bart Molenaar (voorzitter), Henk Smouter (secretaris), Meri Loeffen (penningmeester). Verder waren Hans van Zutven, Henny Dekker, Marlies van Heumen, Jan Ploegmakers, Richard Ceelen, Jan Jansen, Gerrit van Berkum en Maarten Furnee vanaf het begin actief bij het vormen van de stichting. Bijna een jaar na de oprichting (in april 1999) verscheen de eerste nieuwsbrief van de stichting. Drie pagina's A4, simpel in zwart/wit gekopieerd, met enkele vage foto's en met een nietje aan elkaar gehecht, in een oplage van 100 exemplaren.

Eerste actie van bijna 100 vrijwilligers

Het vrijwilligerscorps van de nieuwe stichting, dat tijdens het afrasteringsproject tot 96 mensen was opgelopen, daalde na een opschoning ervan tot 14 actieve vrijwilligers. En die hadden dat jaar hun handen meer dan vol met de aanleg van de rolstoelroute door het Vierwindenbos bij 't Putje en de herinrichting van de twee vijvers en het bosgebied. Het rolstoelproject werd op 20 november 1999 feestelijk in gebruik genomen. Vooraf aan die opening waren we op 28 oktober al door Jeroen van Delft van het RAVON in de Iemhof uitgebreid geïnformeerd over het amfibieënleven in de Appel- en Perenvijver in het Vierwindenbos. Verder werd in dat eerste jaar van ons bestaan nog gewerkt aan de inrichting van een vleermuizenverblijf in de oude fietstunnel in de Ruwaard en kon het volgende project voorbereid worden, de bouw van een insectenwand bij de Perenvijver, die in april van het jaar 2000 gereed kwam, maar helaas, door vandalisme, alweer in oktober 2003 moest worden afgebroken. Het zou veel te ver voeren om in dit artikel, over het begin van ons werk, alle volgende projecten tot nu toe te vermelden. Die vindt u dus in een apart artikel.

Dick Roza

1998 | Een scala aan activiteiten | 2013

In de 15 jaar van ons bestaan hebben we aan veel grote en kleine projecten gewerkt, zowel in droge bospercelen als in natte poldergebieden. En niet alleen rondom Oss, maar óók in alle dorpskernen van onze gemeente waren we actief, waarbij niet alleen de flora, maar óók de fauna aandacht kreeg.

Natuurprojecten

Naast de "top drie" van onze natuurprojecten: de Stelt in Oss (met tuinderij VanTosse, de cranberry's, de graanakkers en de bloemrijke akkerranden) de Erfdijk in Herpen en de eendenkooi in Macharen, werkten (en werken we nog steeds) in het Vierwindenbos/Witte Ruijsheuvel in Oss, de "Lange Del" in Huisseling, de poelen in Demen/Dieden en Lith, de Maasakkers bij Megen en het "Paalakkerproject" (bestaande uit het Vorstengrafmonument en het grafmonument Zevenbergen). Het project bij het v.m. klooster aan de Benedictusweg in Oss werd beëindigd. Buiten deze steeds weerkerende werkzaamheden hadden we nog talrijke incidentele projectjes in o.a. Maren-Kessel, Lith, Oijen, Macharen, Megen, Ravenstein en Oss.

Wandel- en fietspaden

Wat de wandelpaden betreft: het eerste project werd al in het eerste jaar van ons bestaan, in 1999, gerealiseerd met de aanleg van het rolstoelpad in het Vierwindenbos bij 't Putje. Vervolgens werd in 2002 de "Groenendijk"-wandelroute door de Maasakkers en rondom het dorp Macharen aangelegd, gevolgd door de Machareense wandelroute door het waterwingebied en langs de Maasdijk in 2005. Een jaar later, in 2006 kwam het rolstoelpad in het Hoesenbosch bij Berghem gereed. En de uit drie delen bestaande wandelroute "Over d'n Dam" bij Ravenstein en haar kerkdorpen werd in 2007 geopend. Tussendoor werd bijv. ook in de Stelt nog een pad gemaakt en gemarkeerd. Er werd door ons ook nog een fietspad aangelegd door de Stelt, dat in 2010 geopend werd en dat een verbinding vormt tussen het Geffense bos en de Hescheweg. Maar klapstuk van ons werk op toeristisch-recreatief gebied was toch wel de realisatie van het wandelknooppuntensysteem in de gemeente Oss en Maasdonk dat vorig jaar werd opgeleverd.

Allerlei klussen

En dan zijn er nog de talrijke andere projecten waarmee Landschapsbeheer Oss zich in de 15 jaar van haar bestaan bezig hield. We noemen de vleermuisverblijven in de Ruwaardtunnel en de Rietgors in Oss, en die in Demen (Tuinen in Demen) en Berghem (bij particulier), de oeverzwaluwenwanden bij de Geffense Plas en langs de Hertogswetering en de paddenprojecten bij de Machareenseweg in Oss en de Zevenbergseweg in Berghem. Maar ook de uitvoering van het 100-bankenplan van Jules Iding werd door ons destijds verzorgd.

We zullen in deze opsomming best wel projecten vergeten zijn, maar we hopen - vooral voor diegenen die nog maar kort bij ons werk betrokken zijn - toch duidelijk te hebben gemaakt dat Landschapsbeheer Oss in haar 15-jarig bestaan zich een stevige plaats heeft bezorgd in alles wat met natuur en milieu in onze regio te maken heeft. En daar willen we nog héél lang mee door gaan!

Dick Roza

Tuinderij VanTosse: 2013

Eind 2012 is er een bruikleenovereenkomst getekend tussen de gemeente Oss en de Stichting Landerij VanTosse. De gemeente Oss is eerder op 3 augustus 2011 de eigenaar geworden van de voormalige heemtuin en eind 2011 heeft stichting Landschapsbeheer Oss voor het beheer en de exploitatie van die voormalige heemtuin, de Stichting Landerij VanTosse opgericht. In die bruikleenovereenkomst is ook het stukje landbouwgrond dat in 2012 werd ingezaaid als akkertje, officieel toegevoegd aan onze Tuinderij VanTosse. Er worden nu conform het bestaande bestemmingsplan afspraken gemaakt over de verdere inrichting en de verdere ontwikkeling van onze Tuinderij. Door Liselore Burgmans, landschapsarchitecte van de gemeente Oss en door onze vrijwilligster Ingrid den Ouden wordt nu een tuinontwerp gemaakt en heeft Henk Smouter een stappenplan opgesteld voor de werkzaamheden die we in 2013 gaan aanpakken.

In maart wordt de grond in de toekomstige planten-, bloemen- en kruidentuin gefreesd en bemest. Die tuin komt op het nieuw verworven perceel tegen de Witte Hoef mede omdat daar in het verleden landbouw werd bedreven. Op dat terrein komen de eerste bloemen, stekjes en kweekbedden. Al is het dan op dit moment nog winters, er is al pootgoed gekocht: enkele aparte aardappellrassen en aardperen maar er zijn ook al zaden van verfplanten, eetbare bloemen, vergeten groenten en tuinkruiden aangeschaft.

Wat gaat er nog meer gebeuren? In april gaan we voor het pand in de Tuinderij een bouwcommissie samenstellen en vervolgens een afbouwplan maken. De bestaande beplanting is dan door de werkgroepleden ingetekend en onder aanvoering van Maria Michiels komt er een totaalijst van planten- en keukenkruiden. Het tuinontwerp wordt verder uitgewerkt met paden en het beplantingsplan voor de bomen en heesters wordt vastgesteld. Voor we de tuin verder kunnen gaan inrichten moet er komende maanden nog wel een omgevingsvergunning van de gemeente worden verkregen. Als het zover is kunnen we waarschijnlijk in juni aan de vijver beginnen en de paden gaan aanleggen. De leden van de werkgroep Tuinderij VanTosse hebben deze plannen op 28 februari besproken en heel concrete afspraken gemaakt. Zo is er ook besloten om voor de bewoners van De Witte Hoef een voorlichtingsavond te gaan organiseren.

De Tuinderij VanTosse wordt in 2013 al een prachtige plek om in te zitten. Als het zonnetje dan heerlijk schijnt kunnen we de herinneringen ophalen aan 3 november toen wethouder Hendrik Hoeksema en de heer Ad Sterkens van Brabant Wonen, tot op hun vel nat waren geregend om de eerste hoogstamfruitboom te planten.

Albert Toonen

Vijf nieuwe zagers erbij

Omdat, door een "vergrijzing" van ons kettingzagerscorps, verjonging nodig was, mocht een vijftal van onze vrijwilligers t.w. Martien Brouwer, Bart van der Leest, Menno van der Most, Jan Oomen en Arnold van de Wetering een drie-daagse opleiding volgen bij Natuurmonumenten voor het veilig omgaan met de motorkettingzaag.

Eerste zaagmachine 13 jaar geleden

Ze slaagden alle vijf, kregen op 19 december hun certificaat en mochten, afwisselend, al direct de geleerde kennis van hun opleiding in de praktijk brengen op 22 en 28 december in het natuurgebiedje "De Lange Del" in Huisse-ling. Keurig, in hun nieuwe oranje/zwarte beschermende zaagpakken met dito kleur "kekke" laarsjes en helmen met gehoorbeschermers toonden ze hun aangeleerde zaagkunsten bij het knotten van vele tientallen knotwilgen, waarbij de collegavrijwilligers de takken weer keurig op een ril legden. Maar hun echte vuurdoop kregen de nieuwe zagers echter pas op zaterdag 2 februari, toen er op de Erfdijk in Herpen een zevental heel dikke en zeer oude eiken gekapt moest worden met een diameter van zo'n 40 centimeter. We moesten bij deze nieuwe groep gecertificeerde kettingzagers in hun opvallende werkkleding terugdenken aan zo'n 13 jaar geleden. Toen Gerrit van Berkum, de enige vrijwilliger die een kettingzaag kon bedienen, zijn eigen zaagmachine meebracht als er in het Vierwindenbos takken of bomen gezaagd moesten worden. Als het warm weer was, zaagde Gerrit gewoon in een zomerpantalon en een hemd met korte mouwen (zelfs geen helm of gehoorbescherming op) en vaak op houten klompen er lustig op los. En als het kouder was, voldeed een simpele overall ook. Wat dat betreft, hebben de ARBO-regels heel veel veiligheid bij het boswerk gebracht!

Later, in de zomer van 2003, kocht Landschapsbeheer Oss zelf haar eerste (Dolmar) kettingzaag, die toen bediend werd door Tonnie Wittenberg. Die was dat voorjaar als vrijwilliger bij ons gekomen en bracht, door zijn werk als brandweerman een grote dosis aan ervaring met het werken met machines en de daarbij behorende veiligheidseisen mee.

Nadat daarna eerst Jan van Bernebeek en daarna Henk Smouter en Henk van Grunsven óók hun zaagbrevet in 2008 behaalden, breidde het aantal zaagmachines zich uit tot vier. Een daarvan werd geschonken door Natuurmonumenten bij de opening van de eendenkooi op 30 mei 2008.

Er zijn nu in totaal dus 9 gediplomeerde vrijwilligers in onze gelederen en daarvan zijn er dus altijd wel een paar aanwezig als er op een werkochtend gezaagd moet worden met de kettingzaag. En Tonnie Wittenberg, die optreedt als mentor en begeleider, onderhoudt de machines perfect in onze werkplaats aan de Tolstraat! (DR)

De Koornbeemd b.v.

Cultuur- en Civieltchnische werken

Langendonkweg 11b 5345 HR OSS

www.dekoornbeemd.nl

MAASPARK RECREATIE

- Groepsaccommodaties (2 x 20 personen) volledig ingericht en geheel toegankelijk voor minder valide
- Losse kamer verhuur
- Sfeervol cafe met buitenterras
- Vergader- en conferentieruimte
- Verzorging van onbijt, lunch en diner
- Organisatie van activiteiten en workshops
- Een rustige, groene kindvriendelijke omgeving en camping.

Kijk voor meer informatie op onze site: LAURENSHOEVE.NL Of bel: 0486 412166

Poelstraat 3 5371KJ Dieden Tel: 0486 412166 Fax: 0486 41 53 26 E-mail: laurenshoeve@home.nl

Klussenbedrijf Wilja
Berghemseweg 94
5348 CL Oss
0412-623477
06-53460406

Voor alle aanpassingen en werkzaamheden
in en om uw woning of bedrijf
Glas, schilderwerk, behang, metsel- en stucwerk
Renovatie bad- en tegelwerk
Elektra en tuinwerk

ETEN BIJ

Speciaalbierbrouwerij **Oijen**

Oijense Bovendijk 61, 5394 LA Oijen, tel.: 0412492217

Brouwer's
Hap & Tap

www.brouwershapentap.nl

LOONBEDRIJF PETER LOEFFEN

Waterstraat 5, 5374 KB SCHALJK • Tel.: 0486-461505 • Fax: 0486-464230

Kort Nieuws

Nieuw bezoekerscentrum bij Kilsdonkse Molen

Het bezoekerscentrum bij de Kilsdonkse Molen in Dinther, dat al geruime tijd niet meer voldeed, doordat het te klein en te oncomfortabel was, zal nog dit jaar vervangen worden door een veel groter gebouw.

Multifunctioneel centrum

Van het huidige gebouwtje was al vanaf de opening van het molencomplex in 2009 bekend dat het tijdelijk zou zijn, voor maximaal vijf jaar. Het nieuwe bezoekerscentrum, waarvan de bouw zeer spoedig zal starten, wordt een zeer modern gebouw, dat echter goed zal passen in de natuurrijke omgeving. Het krijgt een groen dak en er worden natuurlijke materialen in verwerkt. Door veel glas te gebruiken zal de bezoeker een optimaal zicht hebben op de molens en het landschap er omheen.

De oppervlakte van het nieuwe centrum wordt maar liefst 200 vierkante meter. Daarin komt vooral ruimte voor de vele gasten, waaronder ook scholen en groepsbijeenkomsten, met alle moderne voorzieningen die daar bij horen. Maar óók is er plaats voor een werkplaats waar de eigen technische mensen kunnen werken en waar ruimte is om de producten van de twee molens, meel en oliën, in kleine zakken en flessen af te vullen voor verkoop in het winkeltje. De kosten van het nieuwe bezoekerscentrum bedragen een half miljoen euro, die voor het grootste gedeelte (375.000 euro) door de Europese Unie, de provincie en de gemeente betaald zullen worden.

Van onze vrijwilligersgroep, die tijdens haar jaarlijkse uitstapje op 18 augustus 2012 een lang bezoek aan de molens en het bezoekerscentrum bracht, zullen er waarschijnlijk tallozen zijn die, als het nieuwe centrum eenmaal klaar is, weer een bezoek aan de Kilsdonkse Molen zullen brengen. (DR, met dank aan het Brabants Dagblad.)

Plaats ecoduct over N329 bekend

Nadat er heel lang onzekerheid was over de juiste plaats waar het ecoduct over de N329 (Weg van de Toekomst) zou komen, heeft de gemeente Oss de knoop in december vorig jaar doorgehakt.

Natuur, duurzaamheid en kunst

De faunabrug komt nu bij het benzinestation te liggen, dus ten noorden van de fietsbrug. Dat is goedkoper dan ten zuiden van die brug omdat de gemeente anders veel dure grond zou moeten kopen. Aan de oostzijde van de weg komt het ecoduct ter hoogte van de Derde Heistraat in Berghem uit. Het enige nadeel van deze noordelijke variant is dat één van de twee reeds aangelegde dassentunnels nu een andere plek moet krijgen. De extra kosten voor deze verplaatsing vallen echter binnen het beschikbare budget voor de bouw van het ecoduct.

"De Weg van de Toekomst", waarover het ecoduct komt te liggen, mocht zich het afgelopen jaar en begin dit jaar overigens weer in een grote belangstelling verheugen. In September vorig jaar kregen de gemeente Oss en de provincie, de duurzaamheidsprijs, de "DUBO-award", als een waar voorbeeld van innovatie op het gebied van duurzame infrastructuur. Zoals het opwekken van zonne-energie, ledverlichting, hergebruik van materialen en het halen van energie uit asfalt. (DR)

In de media

In onze gebruikelijke opsomming over media-aandacht voor Landschapsbeheer Oss dit keer slechts één vermelding over de afgelopen drie maanden.

Het betreft een artikel in het Brabants Dagblad van 5 februari, waarin onze projectcoördinator Henk Smouter wat vertelt over onze Macharensse eendenkooi, Henk haakt daarmee aan bij het hoofdartikel in dezelfde uitgave over het werk van Theo van Mook van de eendenkooi in Maren, aan het einde van de Gewandeweg. (DR)

2013 jaar van de patrijs

Nog maar 40 jaar geleden was de patrijs een kenmerkende vogel van het platteland, maar sinds de jaren zeventig zijn de aantallen met ruim 95% afgenomen.

Patrijs nog wel in de Stelt

De patrijs is dus bezig te verdwijnen uit Nederland. Gelukkig is hij in de Stelt nog wel te vinden. Want toen Albert Toonen eind januari in de tuinderij VanTosse (voormalige Heemtuin) de bijenkasten kwam inspecteren, vloog er een patrijs op tussen de huppelende konijntjes die de tuin nog steeds bevolken. Hij zag er maar één, maar meestal zijn ze met zijn tweeën.

Sovon en Vogelbescherming Nederland willen niet laten gebeuren dat de patrijs verdwijnt uit ons land en hebben daarom 2013 uitgeroepen tot het jaar van de Patrijs. Er zijn diverse telprojecten het gehele jaar en er is een lezing op de landelijke dag in Nijmegen op 24 november. (DR)

www.jaarvandepatrijs.nl
www.sovonnederland.nl

2013 ook jaar van de steenmarter

Elk jaar vraagt de Zoogdiervereniging extra aandacht voor één van de in Nederland in het wild levende zoogdieren. In 2008 is gestart met de bunzing, waarna de egel (2009), het wild zwijn (2010), alle vleermuissoorten (2011) en de bever (2012) volgden. Dit jaar is het de beurt aan de steenmarter.

Cultuurvolger

De steenmarter behoort tot de groep van de marterachtigen, zoals de boommarter, de otter, de bunzing, de wezel en de hermelijn, maar ook de das. Hij is ongeveer zo groot als een kat, maar slanker. Tot 1942 mocht er jacht op het dier gemaakt worden, want het gold als een rover van pluimvee en zijn mooie pels was zeer begeerd. Het dier was bijna uitgestorven, niet alleen door de jacht, maar óók door intensivering van de landbouw. Pas in de jaren tachtig van de vorige eeuw nam het aantal steenmarters weer toe. En niet

alleen in het landelijk gebied, maar óók in dorpen en steden kunt u hem nu aantreffen. Want de steenmarter schuwt de nabijheid van mensen niet; het is een ware cultuurvolger geworden! Hij maakt soms zijn aanwezigheid nadrukkelijk kenbaar, waardoor hij voor overlast kan zorgen (stank en vernielen van kabels van auto's). Het feit dat de steenmarter een beschermde diersoort is, maar gelijktijdig overlast bezorgd, maakt goede informatievoorziening cruciaal. Dit te meer omdat het dier aan een opmars bezig is. In gebieden waar men niet gewend is om samen met steenmarters te leven zal de overlast (en de angst daarvoor) toenemen. (DR)

www.jaarvandesteenmarter.nl

Wilgentunnel in kinderboerderij

In de natuurspeeltuin, die bij de kinderboerderij Elzeneind zal worden gerealiseerd, zal over enige tijd een tunnel van 3 à 4 meter lang van wilgenstaken worden aangelegd. Die wilgenstaken zullen in de jaren daarna geheel dichtgroeien, zodat dan een spannende groene tunnel ontstaat. Ook komt er nog een wilgenhut van 2 x 2 meter.

Wilgenstaken en fruitbomen

De vele tientallen voor de tunnel benodigde wilgenstaken zijn in februari gezaagd in Demen en Dieden door vrijwilligers van Landschapsbeheer Oss, samen met medewerkers van Natuurmonumenten. Volgens heeft Landschapsbeheer ze per aanhangwagen naar de kinderboerderij gebracht, waar ze daarna door eigen vrijwilligers van de kinderboerderij ingeplant zullen worden. En dan is het wachten tot de wilgen een dichte groene wand zullen ontwikkelen! Landschapsbeheer Oss was de kinderboerderij vorig najaar ook al behulpzaam door een tiental uit de kluiten gewassen appel-, peren- en pruimenbomen van oude rassen van de kwekerij in Heeswijk- Dinther naar Elzeneind te vervoeren. Eigen vrijwilligers van de boerderij hebben die bomen inmiddels al geplant. En in de toekomst zal Landschapsbeheer nog wel vaker diensten aan de kinderboerderij aanbieden, als dat in het kader van ons werk mogelijk is. (DR)

Grote grazers in regio

Ongeveer gelijktijdig met de start van de activiteiten van Landschapsbeheer Oss in 1998 kwam in onze regio het eerste project met grote grazers op gang.

Nu vier kuddes

Dat was in Herperduin, waar de eerste Schotse Hooglanders en Exmoor-pony's in een (door ons) omheind gebied van ca. 240 hectare werden uitgezet. Het gebied is inmiddels uitgegroeid tot ca. 350 ha. In de loop der jaren zijn deze dieren voor de bezoekers van het gebied een bekende verschijning geworden en in menig fotoalbum zullen de imposante Hooglanders te zien zijn. De kudde Hooglanders bestaat nu uit 26 dieren, terwijl er 8 Exmoormerries rondlopen. Het tweede gebied in de regio waar begrazing het hele jaar door werd toegepast was in de oude Maasarm in Keent. Daar werden in mei 2005 de eerste Hooglanders losgelaten als start van een groot natuurontwikkelingsproject. In dat project, werken verschillende partijen samen t.w. Het Brabants Landschap, Dienst Landelijk Gebied (DLG) Rijkswaterstaat, gemeente Oss, provincie Noord-Brabant en waterschap Aa en Maas. In het 100 hectare grote gebied, dit jaar uitgegroeid naar ca. 250 ha, grazen nu in totaal ca. 130 dieren, waarvan 28 Exmoors, en 60 Hooglanders en de rest Spaanse rassen (Pajuna, Sayaguesa en Limia), Italiaanse rassen (Maremmiana primitivo en Podolica) en Tauros-kruisingen. Het laatste begrazingsproject tot nu toe is Maren-Kessel. Daar werden op 26 september 2012 Schotse Hooglanders uitgezet. Nu lopen er 13 Hooglanders langs de dijk in de Kesselsewaard en 6 op het scoutingterrein. (DR)

www.stichtingtaurus.nl

Dit is Taurus

Alle grote grazers op de hierboven genoemde locaties zijn eigendom van de Stichting Taurus. Die verhuurt al meer dan 20 jaar kuddes Schotse Hooglanders, Galloways, Exmoorpony's, en Konikpaarden aan gemeenten, natuurorganisaties en particuliere organisaties.

Terugfokken van uitgestorven oerrund

Die zet de dieren als (jaarover) begrazers uit in natuurontwikkelingsgebieden. In 2005 is Taurus gestart met het "Taurosproject", een initiatief om een volwaardige vervanger te ontwikkelen van het uitgestorven oerrund. Door allerlei primitieve runderrassen met elkaar te kruisen, hoopt men een dier te krijgen dat zo dicht mogelijk aansluit bij de uitgestorven diersoort. Ook genetici van de Universiteit Wageningen en het European Cattle Diversity Consortium houden zich bezig met het opbouwen van een stamboom van het oerrund. Ze beschikken inmiddels al over genetisch materiaal van 30 primitieve runderrassen. Als opmaat naar de verwezenlijking van de terugkeer van het oerrund, importeerde Stichting Taurus in 2009 de eerste runderen van het Italiaanse ras Maremmiana Primitivo, later gevolgd door de Podolica en de Spaanse rassen Pajuna, Sayaguesa en Limia. Uit de kruisingen van die rassen met de Schotse Hooglander werden vanaf 2010 de eerste nakomelingen geboren. Wilt u meer weten over dit prestigieuze Taurosproject, kijk dan op hun website of "herbekijk" nummer 159 (dec. 2010) van het kwartaaltijdschrift van het Brabants Landschap, als u dat tenminste bewaard hebt. Ook kunt u kennis maken met Stichting Taurus en haar grazers op 1 april tijdens "De Dag van het Landschap" die o.a. gehouden wordt bij het bezoekerscentrum in Keent. (DR)

Ontbrekende schakel EVZ Hertogswetering gereed

Waterschap Aa en Maas heeft i.s.m. de gemeente Oss een ontbrekende schakel van 750 meter opgeleverd van de in totaal 18,4 kilometer lange EVZ Hertogswetering. Door het realiseren van dit gedeelte is nu een grotere aaneengeschaakte en natuurlijk ingerichte corridor langs de Hertogswetering ontstaan.

Planten en dieren kunnen nu migreren

Natuurgebieden liggen vaak verspreid en worden door allerlei barrières (zoals wegen en spoorwegen) doorsneden. Een ecologische verbindingzone (EVZ) is een natuurstrook die de versnipperde natuurgebieden weer met elkaar verbindt. Zo krijgen planten en dieren meer leefruimte en kunnen ze zich veilig verplaatsen. De EVZ Hertogswetering verbindt de natuurgebieden van de Lage Maaskant en de Putwielen bij Herpen met elkaar. In het nu gereed gekomen gedeelte zijn onder de brug in de Beemdenweg en onder de spoorlijn faunapassages aangelegd. Ook werden de oevers van de wetering schuin afgegraven tot flauwe, natuurlijke oevers. Die worden met de in oktober 2011 gerealiseerde Haverlandse Vonder nu met elkaar verbonden. Het deelproject "Beemdenweg Herpen- Spoorlijn" is een onderdeel van de herinrichting van het platteland, ook wel reconstructie genoemd. (DR)

Wat is "Natura 2000"?

Het doel van "Natura 2000" is het behoud en het herstel van de biodiversiteit (soortensysteem) in Europa.

De Europese Unie (EU) wil door middel van de "Natura 2000"-gebieden bedreigde en waardevolle typen leefgebieden en soorten in stand houden en zo mogelijk herstellen.

Want natuur is dichtbij, maar houdt niet op bij de landsgrenzen. Planten en dieren moeten kunnen migreren. Sommige dieren bijvoorbeeld leggen gigantische afstanden af; ze broeden in het ene land en overwinteren in een ander. (DR)

Dag van het Landschap in Keent

Al 30 jaar organiseert het Brabants Landschap, steeds op 2e paasdag, de "Dag van het Landschap". Naast diverse andere locaties in onze provincie is dit jaar ook Keent in het activiteitenprogramma opgenomen.

Voorjaar, streekproducten en begrazing

Het thema is dit jaar: "Een nieuwe lente, een nieuw geluid" en dat thema zal in Keent vertaald worden in voorjaar, streekproducten en begrazing (zie ook de artikelen "Grote grazers in de regio" en "Dit is Taurus" in dit nummer). De dag van het Landschap op tweede Paasdag 1 april in Keent duurt van 12.00 tot 17.00 uur. Er zullen drie excursies o.l.v. een gids door het natuurontwikkelingsgebied in de oude Maasarm gehouden worden, die 1,5 uur duren en starten om 12.00, 13.30 en 15.00 uur vanaf het bezoekerscentrum van de familie de Kleijn aan de Zuijdenhoutstraat in Keent. Gedurende de dag zullen ook het Brabants Landschap en Stichting Taurus in een stand het interessante project met de grote grazers in het gebied toelichten. (DR)

Wandelen en fietsen IVN Oss

Zondag 14 april kunt u met de gidsen van het IVN Oss een wandeling maken langs de natuurbruggen (ecoducten) en dassertunnels. Die wandeling is 7 kilometer lang, duurt 3 uur en vertrekt om 10.00 uur van de parkeerplaats bij Motel de Naaldhof.

Zondag 12 mei is er een natuurfietstocht op zoek naar kikkers en padden. Die start ook om 10.00 uur bij het NME-centrum van Kinderboerderij de Elzenhoek in Oss.

Zondag 9 juni wordt er gewandeld en gefietst "langs het water van Oss". De route is 8 km lang, duurt drie uur en start om 10.00 uur bij de parkeerplaats bij het Ossermeer aan de Machareneweg in Oss.

www.ivnoss.nl

Vrijwilligers- mutaties

De aanwas van nieuwe vrijwilligers gaat nog steeds onverminderd door. De afgelopen drie maanden kwamen weer zes mensen ons team versterken. Eén vrijwilliger, Tiny van Nistelrooij, besloot te stoppen vanwege andere bezigheden terwijl Elly van der Horst af viel omdat ze het werken bij ons tóch te zwaar vond.

Ook jonkies erbij!

De eerste nieuweling was Stefan van de Ven (20) uit den Bosch, die op 22 december met zijn vader Theo, die al vanaf oktober 2011 met ons meewerkt, meekwam naar het werk op de Lange Del in Huisseling. Een week later, op 28 december werkte Henk Theunissen (65) uit Ravenstein op dezelfde locatie daar ook voor het eerst met ons mee.

Donny van Esch (21) uit Oss had zijn debuut als vrijwilliger in de natuur op 2 februari op de Erfdijk in Herpen. Vervolgens zagen we Jan van Dijk (65), óók uit Oss, die met zijn vriend Wim van Valkenburg was meegekomen, als vierde in de rij van nieuwelingen, op 8 februari in de Hamelspoel in Herpen voor het eerst zijn handen (flink) uit de mouwen steken bij ons.

De vijfde en laatste in de rij is Tonnie van Hooff (64) uit Ravenstein, die nu nog bij de gemeente Oss werkzaam is als gebiedsbeheerder buitengebied Oss, maar zich al warm loopt om na zijn pensionering in juli een actieve rol in onze organisatie te gaan spelen. De laatste nieuwe vrijwilliger was Sander Klep (36), die op woensdag 13 maart voor het eerst in de Stelt meewerkte. We hebben nu in totaal 72 vrijwilligers. (DR)

Marjo Groenen getrouwd

Onze vrijwilligster Marjo Groenen, die al vanaf november 2002 bij ons actief is, is op woensdag 13 maart in het huwelijksbootje gestapt met Reijn de Leeuw.

De huwelijksvoltrekking vond plaats in het Jan Cunenumuseum en vervolgens was er een druk bezochte receptie in Restaurant de Amsteleindse Hoeve in Oss.

Bestuur en vrijwilligers van Landschapsbeheer Oss feliciteren Marjo en Reijn van harte met hun huwelijk en wensen hen nog heel veel voorspoedige jaren toe. (DR)

Henk Theunissen

Jan van Dijk

Donny van Esch

Wim en Femke gaven lezing

Onze vrijwilliger Wim van Valkenburg en zijn dochter Femke (36) die vorig voorjaar meededen met de 23 dagen durende en 7200 kilometer lange Amsterdam-Dakar Challenge, hebben over die avontuurlijke tocht een - zeer goed ontvangen - lezing met heel veel foto's gegeven.

Die lezing gaven ze op zaterdag 23 februari voor een 25-tal leden van de Stamtafel Oss in het paviljoen aan de Geffense plas, de vaste bijeenkomst-ruimte van de stamtafel. Het verhaal over de challenge vindt u in de nieuwsbrief van juni 2012 en een verhaal over de stamtafel staat in de uitgave van december 2012. (DR)

Heeft u al betaald voor de Vriendenclub?

Mede dank zij de brief van onze penningmeester in de nieuwsbrief van december 2012 inzake het betalen van de contributie voor 2013 van onze Vriendenclub hebben al heel veel leden hun contributie betaald.

Maar tóch zijn er van de ca. 240 vrienden nog zo'n 50 die hun contributie nog niet overmaakten. Mocht ú nog niet betaald hebben, dan vragen we u vriendelijk dit zo spoedig mogelijk (maar in ieder geval vóór eind maart) te doen.

U kunt betalen op bankrekening 170419894 t.g.v. penningmeester Landschapsbeheer Oss o.v.v. "Contributie Vriendenclub 2013". Zoals bekend is de minimum bijdrage €8,00 per jaar. Maar gelukkig kunnen we constateren dat héél veel vrienden ons een hoger bedrag overmaken, zodat de kosten van het drukken en verzenden van onze driemaandelijks nieuwsbrief daardoor voor een groter deel door de contributies gedekt worden! (DR)

Schappen eruit, vrijwilligers erin!

Een vreemde kopregel boven het gebruikelijke artikeltje over onze werkzaamheden vanaf eind november 2012. Het slaat op ons zaag-, snoei- en maaiwerk in het omheinde gebied van ons nieuwste project: het grafmonument Zevenbergen, in de "vork" van de A50 en de A59 op 11 januari, 13 februari en 2 maart.

Schappen een handje helpen

Bij de gerestaureerde grafheuvels, die deel uit maken van ons nieuwe archeologische project "Paalgraven", graasde nl. tot kort geleden nog een kudde schappen, die tot taak had om het terrein vrij te houden van opschot van o.a. Amerikaanse vogelkers, berk en braam en daardoor de terugkomst van de daar oorspronkelijk voorkomende heide te bewerkstelligen. Ook met de bestrijding van het sterk groeiende pijpenstrootje, dat een belemmering vormt voor een goede herontwikkeling van de heide, zouden de schappen wel raad weten (zie voor alle informatie over het begrazingsproject ons nummer van december 2012).

Opschonen noodzakelijk

Maar omdat het opschot tóch te fors in omvang was geworden, en ook de braam erg woekerde, moesten onze vrijwilligers met zagen, tangen en bosmaaiers de schappen met hun nuttige werk een handje helpen. De schappen zullen dit voorjaar hun knabbelwerk aan de kiemplanten en het pijpenstrootje weer hervatten. De andere dagen in de driemaandelijks werkperiode werkten we in het Vierwindenbos (5-12), de Stelt (14-12) de Lange Del in Huisseling (22-12, 28-12 en 5-1-2013), de Erfdijk en Hamelspoel (2-2 en 8-2) en weer, zoals gebruikelijk drie dagen (21-2, 22-2 en 6-3), samen met Natuurmonumenten aan het knotten van wilgen in Demen en Dieden. En tenslotte kreeg op 8-3 het nieuwe natuurgebiedje "De Velders" in Maren-Kessel weer een grote opknapbeurt. Het werd gemaaid en de wilgenopslag werd verwijderd. Door slechte weersomstandigheden vervielen de werkdagen van 16-1 en 25-1. (DR)

Bruine gebieds- borden Maashorst langs A50 en A59

Woensdag 30 januari werd natuurgebied De Maashorst verrijkt met grote gebiedsborden - 3,75 meter breed en 2.70 meter hoog - die op drie plaatsen langs de snelwegen A50 en A59 zijn geplaatst en die passerende automobilisten wijzen op dit bijzonder fraaie gebied.

Meest gedetailleerde borden van ons land

Dit soort gebiedsborden zijn in onze provincie ook geplaatst bij "Het Groene Woud", "Brabantse Wal", "Nieuwe Hollandse Waterlinie" en "De Biesbosch". Het ontwerp van het Maashorstbord is van Wim Savelkoul. Het werd op 20 december onthuld door o.a. gedeputeerde Johan van den Hout en de voorzitter van Stuurgroep De Maashorst Peer Verkuijen tijdens een bijeenkomst in restaurant Het Bomenpark in Heesch. Ontwerper Wim Savelkoul bracht op het gebiedsbord de kernwaarden van de Maashorst bijeen. Zo zien we een zandlandschap omgeven door bossen en dorpen met enkele specifieke kenmerken. Namelijk de das, het pronkdier van het gebied, de oerrunderen en de wijst, gesymboliseerd door een gekartelde glooiing in het landschap. Op de achtergrond van de afbeelding op het bord zijn duidelijk de kenmerkende contouren te zien van de Udense Petruskerk met zijn twee torenspitsen.

Een passant op de autosnelweg zal al die symbolen in ca. 2.5 seconde in zich op moeten nemen. Hopelijk genoeg om hem bij de eerstvolgende afslag van de snelweg het gebied in te laten gaan.

Met deze gebiedsborden, die tot de meest gedetailleerde van Nederland behoren, is de Maashorst het laatste landschap in Noord-Brabant dat van een snelwegaanduiding wordt voorzien! (DR)

Geert Versteijlen nieuwe voorzitter Maashorst

Woensdag 24 februari is de Stuurgroep De Maashorst akkoord gegaan met de benoeming van Geert Versteijlen als nieuwe voorzitter van De Maashorst. Hij treedt per 1 mei aan in die functie én als voorzitter van de Stichting De Maashorst in Uitvoering. Geert Versteijlen volgt daarmee Peer Verkuijen op, die 10 jaar de voorzittershamer hanteerde.

Bewezen bruggenbouwer

Geert Versteijlen is 58 jaar oud en woont in Oss. Hij is werkzaam bij het Ministerie van Economische Zaken als topadviseur en (interim)manager. Hij heeft een duidelijke passie voor de publieke zaak en vooral het landelijk gebied. Hij is een bewezen bruggenbouwer in complexe bestuurlijke situaties bij de bestemming, inrichting en beheer van gebieden. De Stuurgroep de Maashorst is ervan overtuigd dat hij over de benodigde competenties beschikt om onpartijdig invulling te geven aan het voorzitterschap op basis van de benodigde kennis en ervaring.

De redactie van de Nieuwsbrief had direct na zijn benoeming al een zeer geanimeerd kennismakingsgesprek met Geert, die zich na het ontvangen van alle informatie over onze Stichting en haar werk, spontaan aanmeldde als vriend van Landschapsbeheer om zodoende op de hoogte te blijven van al onze verder activiteiten. (DR)

Mouflons op Maashorst

De kudde van 21 Mouflonschappen, die vorig jaar maart in de Maashorst werd losgelaten en die, als kruideneters, ervoor moeten zorgen dat het Schaijkse heidegebied niet dichtgroeit, is in omvang min of meer stabiel gebleven. Ze bestaat nu uit 23 dieren.

Moelijk te monitoren

Jammer is het dat de volwassen bok, die destijds bij de kudde was en die tot taak had om voor nageslacht te zorgen, al in de zomer van 2012 helaas niet meer aangetroffen werd door de eigenaren van de kudde Dirk Genen uit Odiliapeel en Marcel Janssen uit Vorstenbosch. "Als de bok ontsnapt was uit het begrazingsgebied, zou hij zichzelf wel weer bij de ooiën hebben aangesloten, want de wilde Mouflonschappen zijn echt kuddedieren", zeggen Dirk en Marcel. De bok kan wel een natuurlijke dood zijn gestorven en ergens op een onvindbare plek in het 30 hectare grote gebied liggen. Diefstal of stropen van het dier willen de eigenaren eigenlijk liever uitsluiten! Ze hopen dat bij de huidige kudde enkele jonge bokjes zullen zijn, zodat die dan voor uitbreiding zullen gaan zorgen.

Mouflonschappen zijn wilde schappen, die gelden als de voorouders van onze huidige schappen. Ze zijn zeer schuw en laten zich niet zo snel zien. Vandaar dat het monitoren van de in de zeer gevarieerde natuur vrij rondlopende dieren veel moeilijker is dan bij een door een herder en een hond rondlopende kudde makke schappen. Maar verschillende mensen die we spraken, die regelmatig op de Schaijkse heide wandelen, hebben de dieren toch wel regelmatig in het vizier gehad. (DR)

www.mouflonsopdemaashorst.nl
www.nblbosprojecten.nl

Annabos: "Natte Natuurparel"

Tussen Uden, Vorstenbosch en Nistelrode, in het 64 hectare grote Annabos, ook wel aangeduid als "Natte Natuurparel", bevinden zich bijzondere wijstgronden. De hoger gelegen gronden zijn er natter dan de lager gelegen gronden; een verschijnsel dat alleen voor komt in de Peelrandbreuk in Zuid-Oost Nederland.

Zeldzame flora herstelt zich

Wijst is uniek en zeer waardevol en mag beslist niet verloren gaan! Daarom is Waterschap Aa en Maas in het kader van de reconstructie van het plateland in het wijstgebied in 2010-2011 al gestart met fase 1 van het hydrologisch herstel van het Annabos. Er werden een aantal sloten gedempt of ontdiept, een waterloop verlegd, bestaande stuwen werden verplaatst of gerestaureerd en er werd een nieuwe stuw geplaatst. Daardoor wordt het water in het gebied langer vastgehouden, het wordt er natter en de natuur kan zich weer herstellen. Een mooie impuls voor zeldzame planten als dotterbloem, waterviolier, bittere veldkers en het moeraskartelkruid. En recent is gestart met fase 2 om het hydrologisch herstel van het gebied verder te ontwikkelen. Die fase kon pas worden opgestart nadat een aantal gronden waren verworven. Wilt u meer weten over het verschijnsel van de wijst of over het herstel van het Annabos kijk dan op de website. Ook is het boek "Vijf wijstreservaten in Noord-Brabant" van bioloog Nico Ettema (regiomanager van het IVN), dat in 2010 verscheen (€10), misschien nog wel te koop. We beschreven dit boek in de nieuwsbrief van juni 2011. (DR)

www.waterschapaaenmaas.nl/hydrologischherstelannabos

Bouw ecoducten over A50 en N324 gestart

De bouw van de twee ecoducten over de A50 en de N324 (oude Rijksweg naar Schaijk), die de natuurgebieden Herperduin en de Maashorst met elkaar gaan verbinden, is in februari gestart.

Grootste aaneengesloten natuurgebied

De ecoducten, die beide op het grondgebied van de gemeente Landerd liggen, zijn van groot belang voor het realiseren van de natuurdoelstellingen van de Maashorst: het grootste aaneengesloten natuurgebied van Noord-Brabant, met een oppervlakte van 4.000 hectare. Ze vormen een onderdeel van het plan Maashorst-Herperduin en de bouw ervan werd al in 2007 door de toenmalige minister Peijs goedgekeurd. Gelukkig hebben ze daarna de bezuinigingsgolf in de uitvoering van grote natuurprojecten overleefd. De beide groene viaducten, die in opdracht van de provincie door BAM Civiel Zuidoost gebouwd worden en eind van dit jaar gereed moeten zijn, vormen ook een onderdeel van het landelijke meerjarenprogramma "Ontsnippering" waarin Rijkswaterstaat en de provincies vóór het jaar 2018 de ruim 200 belangrijkste barrières in de ecologische hoofdstructuur (EHS) willen opheffen. De ecoducten, die 40 meter breed zijn, zullen voor de doorontwikkeling van de fauna en flora en de toename van de biodiversiteit in het nieuwe gebied gaan zorgen. Grote en kleine dieren maar ook wilde planten zullen nu van het ene naar het andere gebied kunnen migreren. Nu vormen de twee verkeerswegen nog grote barrières! Op het ecoduct over de N324 zal ook een voetgangers- en fietspad worden gerealiseerd. Tussen de twee ecoducten, waarvan de een ongeveer ter hoogte van de Domineeshoef aan de noordzijde de A50 overspant en de andere bij de N324 aan de zuidzijde bij de Slabroekseweg (MOB complex) uitkomt, zal een ecologische verbindingzone worden aangelegd van 21 hectare, die vrijwel geheel aan de Zuidzijde van de A50 komt te liggen. De Dienst Landelijk Gebied (DLG) zal die zone, waarmee in juli gestart zal worden, gaan aanleggen. De oplevering van die geheel omrasterde zone zal gelijktijdig met die van de ecoducten zijn. (DR)

Stofvreter dorst eigen graan op Maashorst

De ons zo bekende dorsclub "De Stofvreters" heeft op zondag 24 februari op een openbare dorsdag in de Maashorst haar eerste eigen graan gedorst.

Informatiebord onthuld

Dit gebeurde op een stuk landbouwgrond in Natuurgebied de Maashorst, aan het Menzel in Nistelrode. Daar heeft de dorsclub een perceel landbouwgrond in beheer gekregen van de gemeente Bernheze en dat omgevormd naar een perceel met kleinschalige landbouw en er is een directe aansluiting op het aangrenzende natuurgebied tot stand gebracht met de aanleg van akkerranden, een natuurleerpad met inheemse struiken, een lindesingel met bankjes, een torenvalkenkast, een uilenkast en een bijenstal. Dit alles afgewisseld met diverse graansoorten waaronder spelt, gerst, tarwe en in het voorjaar boekweit. Van de geteelde rogge werd een korenmijs gezet, die een half jaar dienst deed als opslagplaats, maar óók als onderkomen en voedselbron voor allerlei soorten dieren. De rogge werd op de dorsdag gedorst met ouderwetse machines, waaronder twee grote dorskasten en een kopdorsmachine. Ook werd een informatiebord onthuld aan het begin van het natuurleerpad, waarop de activiteiten van dorsclub "De Stofvreters" te lezen zijn. (DR)

Start fiets- en voetveren

Over een dikke maand start het vaarseizoen van de fiets- en voetveren over de Maas in onze regio weer. Het veer Batenburg-Demen (Het Heerlijk Veer) en Ravenstein-Niftrik (Vice Versa) starten met ingang van het weekeind 27/28 april en het voetveer Gouden-Ham ("Pontje Ham") vaart voor het eerst op 4 mei. Voor de complete vaarschema's zie: www.uitwaarde.nl.

Record aantal passagiers

De drie fiets- en voetveren over de Maas in onze regio mochten zich vorig seizoen in een recordaantal passagiers verheugen. Ze vervoerden samen 24.315 personen. Batenburg-Demen trok 2.159 voetgangers en 8.973 fietsers, terwijl van het veer Ravenstein-Niftrik 1.007 voetgangers en 9.069 fietsers gebruik

maakten. Het "Pontje Ham" tenslotte zette 3.107 personen over.

Stampende stoommachines

En als u dan tóch aan de overkant van de Maas bent, bezoek dan ook eens het - na een restauratie van 25 jaar in 2001 weer in gebruik genomen - stoomgemaal de Tuut in Appelterm, dat dateert uit 1916-1918. Dat imposante gemaal, met zijn hoge schoorsteen, is van 1 april t/m 31 oktober elke zaterdag in de oneven weken en elke donderdag van 10.00 tot 15.00 uur open. Óók zijn er vijf stoomweekeinden, waarop het vuur onder de ketels weer met kolen wordt opgestookt en het hele gemaal weer werkt zoals eertijds. Die weekeinden, waarop het gemaal van 11.00 tot 16.30 geopend is, zijn: 11/12 mei, 13/14 juli, 10/11 augustus, 14/15 september en 19/20 oktober. De toegangsprijs bedraagt 2 en 4 euro p.p. en er is een gezellig bezoekerscentrum, waar koffie, broodjes en appeltaart genuttigd kunnen worden. (DR)

www.de-tuut.nl

BMF had succesvol jubileumjaar!

De Brabantse Milieu Federatie (BMF) die vorig jaar 40 jaar bestond, heeft haar jubileumjaar succesvol afgesloten, zo lezen we in haar nieuwsbrief van januari.

Successen uit jaarverslag

In die nieuwsbrief belichten een aantal medewerkers van de BMF, een elftal successen van hun werk in 2012. We noemen "Stadslandbouw", waarin de BMF sinds vijf jaar al een pioniersrol vervult, "Water natuurlijk", waar men met alle groene waterschapsbestuurders al succesvolle activiteiten ontwikkelde voor schoon en natuurlijk water in onze provincie en de bemoeienissen van de BMF bij het beheer van onze bodem en dan met name het belang van organische stof in het landbouwsysteem. Maar óók het project "Kraanvogel", waar de BMF samen met de Stichting "Ark" de vestiging van de kraanvogel in het "Kemperbroek" wil bespoedigen, het plan om groepen geïnteresseerde burgers te betrekken bij plannen in het buitengebied (Natura 2000-gebieden) en de acties om de kwaliteit van het grondwater te verbeteren, die men samen voert met gemeenten en Brabant Water.

*De Brabantse Milieu Federatie is een stichting, die opkomt voor het milieu, de vitale natuur en een gevarieerd landschap. Zij overkoepelt zo'n 110 vrijwilligersgroepen op het gebied van natuur, milieu en landschap in Brabant en maakt deel uit van de natuur- en milieubeweging in Nederland. Maar ook is men actief op het gebied van het uitgeven. Zo verscheen in december 2011 het fraaie boek "Natuur Dichterbij", met een formaat van 23x23 cm, een harde omslag en 72 fullcolorpagina's dik. ISBN 978-90-800357-0-6. Prijs: 14,90 euro. Het beschrijft alle 20 Natura 2000 gebieden in Brabant, vergezeld van fraaie foto's. Alle vrijwilligers van Landschapsbeheer Oss ontvingen dit fraaie boek bij hun kersttas met Kerstmis vorig jaar. (DR)

Mest en zwerfvuil

Op een winterse, maar zonnige woensdag de 13e maart waren een 25-tal van onze vrijwilligers druk met een tweetal activiteiten in de Stelt.

Weergoden waren gunstig gestemd

We hielden er weer onze jaarlijkse opruimactie van zwerfval tussen de Cereslaan en het Vierwindenbos en gelijktijdig werd met het verspreiden van gemengde mest (van kinderboerderij de Elzenhoek) op de toekomstige planten-, bloemen- en kruidentuin van Tuinderij VanTosse en compost in de boomgaard met oude fruitrassen, het startseizoen gegeven van de tuinactiviteiten daar. De opbrengst van de zwerfval opruimactie, die net tussen de extreme kou van een dag ervoor en een sneeuwtapijt de dag erna gelukkig kon door gaan, bedroeg weer enkele tientallen volle vuilniszakken. Ook werd er wat groot huishoudelijk afval en veel gaas en prikkeldraad verzameld. Jammer was het dat onze vrijwilligster Riet de Klein bij het omhoog klimmen uit en droge sloot viel en daardoor haar voet verstuurde. We wensen haar een spoedig herstel toe! (DR)

Column | Lente

Het wordt tijd dat het lente wordt. Niet alleen in de natuur, dat komt wel goed maar vooral in onze economie. Het blijft te lang sombermans wat de klok slaat, niemand hoor je positief praten over de wereld waarin wij leven. Alles wordt duurder, de huren gaan omhoog, de woningprijzen alleen maar omlaag, het brood is ook al weer een dubbeltje duurder geworden, evenals een kopje koffie. De BTW omhoog evenals de belastingen. Als dat allemaal mooie nieuwe zaken, zoals mooie natuur, robuuste verbindingen tussen de verschillende natuurgebieden oplevert, dan weten we in ieder geval waar het allemaal goed voor is. Maar zeker weten of dat gaat lukken weten we nu nog niet. Terwijl ik dit schrijf hoorde ik een mooie uitspraak: "een meevallende tegenvaller". Het begrotingstekort geen 3,6 maar 3,4 procent voor 2014.

Wat er in Oss gebeurt, is ook niet mis. Onze bestuurders moeten het doen met dik 7,5 miljoen minder bijdrage uit de rijkspot voor de gemeente. Dat betekent nogal wat voor de gemeente Oss. Een ding hoop ik wel dat de natuur gespaard blijft van de bezuinigingen. Voor zover we het nu kunnen zien zal het in 2013 wel meevallen voor het beheren van het Landschap. Maar voor 2014 weten we dat pas na april als de voorjaarsnota van de gemeente uitkomt. "We keep our fingers crossed".

De eerste krokussen laten al hun bloemetjes zien, de vooruitzichten zijn goed, de temperaturen gaan omhoog, alom hoor je het zingen van de vogels die hun gebied afbakenen en roepen om de gunsten van de dames. Vanmiddag (28 februari) een zilverreiger gespot in de Polder, prachtig. Op de eendenkooi zitten nu ook eenden, bergeenden voornamelijk, maar ze zitten er. Het verwijderen van de populieren heeft duidelijk geholpen. Ja het wordt echt lente!

Wat het ook goed doet is de aanwas van onze groep vrijwilligers, intussen zijn we met meer dan 70 mensen en kunnen we heel wat klussen aan. In de loop van dit jaar horen we ook of onze "Landerij VanTosse" door de provincie wordt uitverkoren om "Landschap van Allure" te worden. Als dat gebeurt kunnen we aan het werk in de Tuinderij en in de Stelt. Ja, er staat ons heel wat werk te wachten, het wordt ondanks alle somberte een heel mooi jaar voor ons. Geniet van de lente!

Beschouwer

Van het land direct naar de klant!

Groenten, Fruit, Verse salades, Boeren zuivel, Kaas, Vlees, IJs, Streekproducten en Geschenken

Onze openingstijden:

ma	gesloten
di t/m vr	10:00 - 18:00
za	9:00 - 17:00

Wist u dat de familie Spierings, naast het melkvee bedrijf en de sierviskwekerij, ook een Landwinkel heeft? Hier vindt u een ruim assortiment verse producten uit de regio, waaronder VanTosse streekproducten. Kom snel eens langs, wij helpen u graag!

U vindt ons aan de Oijenseweg 284 in Oss, net buiten de Oijense Zij naast Spierings Vis.

Oijenseweg 284 - Oss - www.landwinkelspierings.nl

Beregeningsinstallaties
www.regenopafroep.nl

RUIJS Tuintechniek
M 06-51286021

Houtversnipperservice
www.houtversnipperservice.nl

Te koop haardhout

Eiken, gezaagd in handzame stukken, los gestort, € 40 per m3

Gemengd (o.a. eik, els, es, berk) idem, € 35 per m3

Eiken gekloofd, gestapeld, € 80 per m3

Eiken gekloofd, los gestort, € 45 per m3

Gemengd gekloofd, gestapeld, € 70 per m3

Gemengd gekloofd, los gestort, € 40 per m3

Het hout is af te halen op dinsdagmorgen tussen 9.30-12.00 uur op onze Landschapswerf in de Tolstraat 3, Oss (naast industrieterrein Vorstengrafdonk).

Meer informatie: 06-54288252 en/of 06-20894923

Werkgroep Landschapsbeheer Oss

Mededelingen en Werkdagen

Collega vrijwillig(st)ers,

In dit nummer de laatste keer dat ik voor de Werkgroep schrijf over het werk en de werkdagen. Zoals langzamerhand iedereen nu wel weet stop ik na vijftien jaar als coördinator van de Werkgroep. Onderschat dit werk niet er komt heel wat bij kijken om alles op rolletjes te laten verlopen en het houdt veel verantwoordelijkheid in. Ik ben er dus vanaf de oprichting bij betrokken en heb deze groep zien groeien van twee tot nu, vijftien jaar later, ruim zeventig vrijwilligers. Ik heb dit werk altijd met plezier gedaan het was prettig te werken met zo'n hechte en enthousiaste groep vrijwilligers en vrijwilligsters, velen daarvan zijn er al net of bijna zolang bij de club betrokken als ik. Wat ik altijd als prettig heb ondervonden de goede sfeer binnen de club en de bereidheid om te werken in de natuur ook onder slechte weersomstandigheden en ook als er extra werk was dat er altijd voldoende vrijwilligers bereid waren om ook dan op te komen dagen. Helaas hebben we in deze periode ook van enkele goede vrijwilligers afscheid moeten nemen door overlijden en dezen hebben toch een leegte achtergelaten. Ik ga verder geen namen noemen van mensen die eruit springen maar maak een uitzondering voor mijn oudste maat Henk van Grunsven (Henk en ik waren dus de eerste werkgroep) en Tonnie Wittenberg die mij beide als medecoördinatoren altijd terzijde hebben gestaan want niemand kan het werk alleen aan. Dat ik nu dus stop heeft mede te maken dat ik me toch wel wat ouder ga voelen en de verantwoordelijk dat alles goed verloopt een beetje zwaar begint te voelen. Verder het feit dat vijftien jaar een mooie mijlpaal is en ook omdat de stichting zich heeft uitgebreid met twee nieuwe stichtingen dus de hele organisatie gaat een beetje op de schop en krijgen nieuwe en jongeren de kans om zich gaan te bewijzen. Jullie zijn niet van mij af want ik blijf natuurlijk nog vrijwilliger en mij is gevraagd om voorlopig als adviseur aan te blijven en om de nieuwe werkcoördinator(en) in te werken. Ik heb ook per 1 mei mijn bestuursfunctie ter beschikking gesteld, ik was bestuurslid in verband met de functie als werkgroepcoördinator dat is dus nu vervallen. Ook dit werk heb ik altijd met plezier en enthousiasme gedaan. Het gaat jullie allemaal goed en bedankt voor de samenwerking en de vriendschap, tot ziens.

Ton Velders
Werkgroepcoördinator Landschapsbeheer Oss

Werktijd 9.00-13.00 uur

Waar we werken en de verzamelplaats wordt tijdig via email bekend gemaakt, ook als er langer gewerkt wordt of bij extra dagen krijgen jullie op deze wijze bericht.

Iedere dinsdag inlooptochtend op onze Landschapsverf aan de Tolstraat, tussen 9.30-12.00 uur.

Inlichtingen en/of aan- en afmeldingen

Inlichten, aan- en/of afmeldingen kunt u mailen naar info@landschapsbeheer-oss.nl of naar pr@landschapsbeheer-oss.nl. U kunt ook bellen naar 0412-642368 (Dick Roza).

Telefoonnummers coördinatoren

Ton Velders | 06-20894923
Henk Smouter | 06-54288252
Tonnie Wittenberg | 06-21582447

Vrijwilligerscontact

Dick Roza 0412-642368

Op de werkdagen zijn wij bereikbaar op de hierboven genoemde mobiele nummers.

Weer geslaagde nieuwjaarsreceptie

Onze nieuwjaarsreceptie, die op zaterdag 12 januari jl. alweer zijn eerste lustrum vierde, werd weer druk bezocht.

Gezellig bijpraten

We ontvingen in totaal zo'n 55 receptiegangsters die middag. Daaronder zo'n 35 vrijwilligers, waarvan enkelen met hun partner en een twintigtal gasten. Er werd met bier, wijn en fris weer gezellig bijgepraat, waarbij kaas en worst en warme snacks voor een hartige begeleiding zorgden. We zagen vertegenwoordigers van de gemeente Oss, Natuurmonumenten, Heemkundekring Ravenstein, Wijkraad Ruwaard, Loonbedrijf van Erp/De Koornbeemd en acht leden van de

"Stofvreter", onze vaste medewerkers bij het maaien en dorsen van ons graan. Die groep is inmiddels aangegroeid tot 20 leden en de vertegenwoordigers ervan op onze nieuwjaarsrecepties zorgen altijd voor extra sfeer. En zoals gebruikelijk namen ze hun eigen (Maashorst)bier weer mee! De landelijke vereniging waarbij de "Stofvreter" zijn aangesloten, de Klassieke Landbouwwerktuigen Vereniging maakte de laatste jaren een reusachtige groei mee. (DR)

Werkschema

Maart 2013

Vrijdag 22, vrijdag 29

April 2013

Zaterdag 6, vrijdag 12, woensdag 17, vrijdag 26

Mei 2013

Zaterdag 4, vrijdag 10, woensdag 15, vrijdag 24

Juni 2013

Zaterdag 1, vrijdag 7, woensdag 12, vrijdag 21, vrijdag 28

Juli 2013

Zaterdag 6, vrijdag 12, woensdag 17, vrijdag 26